

Vláda SR dňa 19.1. 2022 [schválila Správu o zdravotnom stave obyvateľstva SR za roky 2015 – 2020 uznesením vlády SR č. 47/2022](#), ktorej hlavným cieľom je informovať o stave a vývoji v zdravotnom stave obyvateľov Slovenskej republiky za obdobie rokov 2015 – 2020.

Správa vychádza zo základných údajov demografického vývoja obyvateľstva Slovenskej republiky. Opisuje epidemiologickú situáciu vo vývoji vybraných skupín ochorení chronických neinfekčných i infekčných. Popisuje vývoj najzávažnejších chronických ochorení a iných závažných skupín chorôb z pohľadu úmrtnosti, chorobnosti, práceneschopnosti, invalidizácie. Na základe štatistických a epidemiologických analýz správa hodnotí vývoj najmä tých chronických ochorení, ktoré sú najčastejšie príčinou negatívnych zmien zdravotného stavu obyvateľov Slovenskej republiky a zároveň hodnotí vývoj úmrtnosti.

Hlavným demografickým vývojovým trendom sledovaného obdobia je starnutie slovenskej populácie. Index starnutia má rastúci trend v roku 2020 dosiahol 107,3%, čo znamená, že na 100 detí (0-14r.) pripadalo 107 obyvateľov vo veku 65 rokov a viac.

Priemerný vek obyvateľov sa na Slovensku postupne zvyšuje a v roku 2020 prekročil hranicu 41 rokov (41,3 roka). V priebehu sledovaného obdobia 2015 – 2020 sa priemerný vek obyvateľov Slovenska zvýšil o 1,2 roka.

Zaznamenaný bol pozitívny trend rastu strednej dĺžky života do roku 2019 u mužov 74,3 roka u žien 80,8 roka. V roku 2020 bol zaznamenaný pokles hodnôt u oboch pohlaví.

Pozitívnym trendom je, že počet potratov v SR klesá. V súčasnosti je na historickom minime, keď v roku 2020 bolo ukončených potratom 12 737 tehotenstiev. V roku 2020 na 1 000 žien v reprodukčnom veku pripadalo 10 potratov, čo je o takmer 2 potraty menej ako v roku 2015.

Z hľadiska veku bol počas sledovaného obdobia 2015 – 2020 zaznamenaný nárast priemerného veku pri úmrtí. V roku 2020 bol priemerný vek pri úmrtí 74 rokov, čo je nárast o 1 rok oproti roku 2015. Vývoj celkového počtu úmrtí sa od roku 2000 do roku 2019 pohyboval v intervale od 51 346 po 53 856 úmrtí s minimálnymi medziročnými výkyvmi (1 – 2 %). V pandemickom roku 2020 však v dôsledku infekcie vírusom SARS-CoV-2 zomrelo v Slovenskej republike 59 089 osôb, čo je o 11 % viac (+ 5 855 úmrtí) ako v roku 2019 (53 234). Horná hranica predčasného úmrtia sa oproti pôvodnému veku 65 rokov zmenila iba pred pármi rokmi na uvedených 74 rokov (pre zvyšovanie sa strednej dĺžky života populácie v danom veku). V roku 2020 bol v SR podiel predčasných úmrtí 46,6 %, čo je oproti roku 2019 (43,4 %) viac najmä pre úmrtia na ochorenie COVID 19.

Kým v rokoch 2011 – 2019 si počet hospitalizácií zachovával stabilnú početnosť bez výrazných výkyvov, v roku 2020 v porovnaní s rokom 2019 nastal pokles celkového počtu hospitalizácií

o 17,1 %. Významný nárast v počte hospitalizácií bol len pri skupine diagnóz kódy na osobitné účely – XXII. kapitola, do ktorej boli predbežne zaradené nové diagnózy súvisiace s ochorením COVID-19. Počet hospitalizácií s diagnózami zaradenými do XXII. kapitoly stúpol v roku 2020 na 5 761 hospitalizácií oproti počtu 39 hospitalizácií v roku 2019. Najčastejšími príčinami hospitalizácie pri sledovaní údajov bez rozdielu pohlaví boli v roku 2020 podobne ako v predchádzajúcich rokoch, choroby obehovej sústavy - IX. kapitola (15,5 % z celkového počtu hospitalizácií; v počte 151 593). Nasledovali hospitalizácie na nádory – II. kapitola (10,5 %; v počte 103 162) a choroby tráviacej sústavy – XI. kapitola (9,1 %; v počte 88 866).

V roku 2019 zomrelo v dôsledku nádorových ochorení 13 722 osôb, čo z celkového počtu úmrtí v SR predstavuje 25% podiel. Vývoj hrubej miery úmrtnosti na nádorové ochorenia má od roku 2011 do roku 2019 v celej populácii žien naznačený vzostupný trend, u mužov sa trendová krivka za sledovaných 9 rokov nemenila. Na základe absolútneho počtu pacientov podľa vekových skupín je vo vývoji zrejmy mierny pokles počtu i podielu pacientov vo veku 45 – 64 rokov (z 42,6 % v roku 2011 na 36,2 % v roku 2020) a zvyšujúci sa podiel starších pacientov 65 – 74-ročných (z 21,1 % v roku 2011 na 29,3 % v roku 2020) a 75- a viacročných (17,7 %). U mužov je zjavný výrazne vzostupný trend v príslušnej miere pri zhubnom nádore prostaty, pozvoľný pri zhubnom nádore kolorekta a mierne klesajúci pri zhubnom nádore pľúc. U žien sa vzostup zaznamenáva pri zhubných nádor prsníkov, mierne vzostupný pri kolorekte a mierne vzostupný pri zhubnom nádore krčku maternice.

Od roku 2011 je zaznamenaný najvýraznejší nárast počtu nových pacientov v ambulantnej psychiatrickej starostlivosti u 15 – 19-ročných. Počet nových mladistvých pacientov sa tak zvýšil o 36 %. Zároveň v porovnaní s rokom 2011 v dlhšom časovom vývoji je zaznamenaný najvýraznejší nárast počtu hospitalizácií pri poruchách psychiky a správania zapríčinených užívaním psychoaktívnych látok.